

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Жаран Жамалдин Оморовдун кайрылуусун
өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

23-сентябрь 2016-жыл

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы төмөнкү курамында: Э.Ж. Осмонбаев, К. Абдиев, Ж.И. Саалаев, катчы М.Э. Толобалдиевдин катышуусу менен, жаран Жамалдин Оморовдун кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

т а п т ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2016-жылдын 7-июлунда Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн «Тараптардын келбей калышы ишти карап чыгууга тоскоолдук кылбайт» деген ченемдик жобосу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 40-беренесине, 99-беренесинин 1-, 2-, 3-бөлүктөрүнө, 101-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп табуу жөнүндө Ж. Оморовдун өтүнүчү келип түшкөн.

Кайрылууда жаран Ж.Оморов Кара-Кулжа райондук сотунун 2012-жылдын 11-апрелиндеги токтомуна жана Ош областтык сотунун жазык иштери жана административдик укук бузуулар жөнүндө иштер боюнча

соттук коллегиясынын 2012-жылдын 20-сентябрындагы өкүмүнө нааразычылыгын билдирип, көзөмөл иретинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна кайрылгандыгын көрсөтөт.

Арыздануучу анын көзөмөл арызынын негизинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун судьясы, коллегиянын соттук жыйналышын 2012-жылдын 20-декабрына дайындоо тууралуу 2012-жылдын 16-ноябрында токтом кабыл алгандыгын, аталган токтомдун 2-пунктуна ылайык, соттук жыйналышы боло тургандыгы жөнүндө айыптоочу жана жактоочу тараптарга кабар берилсин деп көрсөтүлгөндүгүн, бирок арыздануучуга жана анын жактоочусуна эч кандай кабар келбегендигин, анын натыйжасында арыздануучу жана анын жактоочусу сот отурумуна катышпай калышканын билдирет. Натыйжада, жогоруда көрсөтүлгөн Ош областтык сотунун өкүмү жокко чыгарылып, Кара-Кулжа райондук сотунун токтому күчүндө калтырылганын, арыздануучунун көзөмөл арызы канааттандыруусуз калтырылганын белгилейт.

Жаран Ж. Оморов Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүн жетекчиликке алган Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун судьялары, кылмыш ишти кароодо тараптарды жана алардын өкүлдөрүн соттук кароого катыштырбай, кылмыш-ишти бир тараптуу карап, кылмышкерди Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинде көрсөтүлгөн беренелер боюнча айыпка тартып, мыйзамдуу жазасын бербестен, тескерисинче аны жоопкерчиликтен бошотуп жаткандыгын билдирет. Мындан улам, соңку мезгилде коомчулук тарабынан сотторго болгон нааразычылык жана ишенбөөчүлүк күч алып бараткандыгын көрсөтөт.

Мындан тышкары арыздануучу, Конституция тарабынан мыйзам жана сот алдында баардыгы бирдей, адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин жокко чыгаруучу же кемсинтүүчү мыйзамдар кабыл алынбашы керек, ар кимге жогору турган сот тарабынан ишти кайра каратуу, соттук коргонуу укуктары белгиленгенин, Конституция тарабынан таанылган

укуктар жана эркиндиктер бузулуп жатат деп эсептелсе, ар бир адам мыйзамдын жана башка ченемдик укук актыларынын конституциялуулугун талашууга укуктуу экендигин белгилейт.

Ошондой эле жаран Ж.Оморов, мыйзамдардын ченемдерине негизделген конституциялык эмес деп таанылган сот актылары, укуктары жана эркиндиктери корголгон жарандардын даттануулары боюнча ар бир так учурда сот тарабынан кайра каралыш керек экендигин, мыйзамда каралган учурдан тышкары жазык же башка иштерди соттордо сырттан териштирүүгө жол берилбегендигин, сот өндүрүшү тараптардын атаандаштыгынын жана тең укуктуулугунун негизинде жүзөөгө ашырыларын, сот Конституцияга каршы келген ченемдик укуктук актыны колдонууга укуксуз экендигин билдирет.

Жогорудагылардын негизинде арыздануучу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн «Тараптардын келбей калышы ишти карап чыгууга тоскоолдук кылбайт» деген ченемдик жобосу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 40-беренесине, 99-беренесинин 1-, 2-, 3-бөлүктөрүнө, 101-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таап берүүнү өтүнөт.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы Ж. Оморовдун кайрылуусун жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья Э.Ж. Осконбаевдин маалыматын угуп, төмөнкү жыйынтыкка келди.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы, кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу маселесин чечүүдө, кайрылуунун мазмуну жана таризи «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүн аныктайт. Аталган конституциялык Мыйзамдын 25-беренеси кайрылууга коюлуучу

жалпы талаптарды бекитет жана бул берененин 9-пунктуна ылайык кайрылууда кайрылуучунун коюлган маселе боюнча көз карашы жана аны Конституциянын ченемдерине шилтеме менен укуктук негиздемеси көрсөтүлүүгө тийиш. Мындай талаптар өз учурунда, конституциялуулугу талашылып жаткан ченемдин жобосу тууралуу кайрылуучунун шектери объективдүү негиздемелер менен чындалышы жана так айкындалышы керек экендигин билдирет.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2014-жылдын 25-сентябрындагы токтомуна ылайык, Кыргыз Республикасынын Конституциясында камтылган абстракттуу конституциялык көзөмөл конкреттүү окуядан тышкары ченемдик укуктук актынын же анын ченеминин конституциялуулугун текшерүү, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын экинчи бөлүмүндө көрсөтүлгөн адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин талаш туудурган ченем козгогон учурда гана мүмкүн экендигин белгилейт.

Ал эми жаран Ж.Оморов конституциялуулугу талашылып жаткан Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн жобосу Конституция менен белгиленген адамдын жана жарандын кайсыл укуктарын жана эркиндиктерин кантип бузуп жаткандыгын конкреттүү түрдө көрсөткөн эмес.

Ушул себептен, арыздануучунун кайрылуусу өзүнүн мазмуну менен Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 9-пунктунун талаптарына жооп бербейт.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык, эгерде кайрылуу таризи жана мазмуну боюнча аталган конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келбесе, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Жогоруда көрсөтүлгөндөрдүн негизинде, «Кыргыз Республикасынын

Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 9-пунктун, 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун жана 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, судьялар коллегиясы

а н ы к т а д ы:

1. Жаран Жамалдин Оморовдун кайрылуусу өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.
2. Кайрылуу жана ага тиркелген материалдар арыздануучуга кайтарылсын.
3. Аныктамага карата Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанууга мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Э.Ж. Осконбаев

К. Абдиев

Ж.И. Саалаев

№ 42-0